

T.B.M.M.
İYİ PARTİ
GRUP BAŞKANLIĞI
Tarih : 8.10.2024
Sayı : 2180

18211

Lütfü TÜRKKAN
Kocaeli Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince T.C. Tarım ve Orman Bakanı İbrahim YUMAKLI tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 07.10.2024

Saygılarımla.

Lütfü TÜRKKAN
Kocaeli Milletvekili

Türkiye'de tarımda en planlı üretimin şeker pancarında yapılmasına rağmen şeker fabrikaları 2024-2025 pazarlama yılına ellerinde kalan 500 bin ton şekerle girmiştir. Sadece Türkşeker'in elinde kalan şeker miktarı 400 bin tondur. Bilindiği üzere şeker pancarının üretimi belirlenen kotalar dâhilinde yapılmaktadır. Kotalar da ülkenin şeker ihtiyacına göre belirlenir ve ülkenin şeker ihtiyacı kadar şeker pancarı üretilir. Türkiye'nin yıllık ortalama şeker tüketimi 3 milyon tondur. Bunun neredeyse tamamına yakını yurt içinde üretilmektedir. Bugüne kadar önceki dönemlerden kalan 50 bin ile 100 bin ton arasındaki şeker stoğuyla yeni sezona girilmesine rağmen bu sene stok 500 bin tona ulaşmıştır.

Stokta kalan bu şeker miktarı yeni sezondaki şeker kotası düşünüldüğünde hem şeker fabrikalarını hem de alım garantisine göre ekim yapan çiftçilerimizi olumsuz etkileyecektir. Fabrikaların şeker kotasını düşüren bu durum nedeniyle satılmayan şeker doğrudan 'C' kapsamına alınmakta ve piyasaya bedelinin çok altında bir fiyata satılmak zorunda kalmaktadır. Bu durumdan ötürü meydana gelen ekonomik zarar ise hem üretimi, hem de şeker pancarı üreticisi çiftçilerimizi etkilemektedir.

Yukarıdaki bilgiler çerçevesinde;

- 1) Şeker pancarında planlı üretim yapılmasına rağmen 500 bin ton şekerin stokta kalmasının temel sebepleri nelerdir? Türkşeker'in elinde önceki sezondan kalan 400 bin ton şekerin bulunması nasıl açıklanabilir?
- 2) Bu kadar yüksek miktarda şekerin stokta kalmasının, şeker piyasasında ve genel ekonomide yarattığı olumsuz etkiler nelerdir? Özellikle, şeker fiyatları, üretim maliyetleri ve fabrikaların finansal durumu üzerindeki etkilerini azaltmak adına Bakanlığınızın çalışmaları bulunmakta mıdır?
- 3) Türkiye, kendi kaynaklarından ürettiği şekerle yıllık 3 milyon ton tüketim gerçekleştirirken, fabrikalarda kalan şeker stoğu göz önüne alındığında 500 bin ton şekerin başka kaynaklarından sağlandığı anlaşılmaktadır. Şeker ithalatıyla ilgili gerekli denetimler sağlanmış mıdır? Sağlandıysa ithal şeker nasıl ülkeye girmiştir?

- 4) Türkiye’de tüketilen şeker miktarı son 5 yıl içerisinde ne kadardır? Bu tüketilen şeker miktarının yüzde kaçını ithal eder?
- 5) Tüketimin belli olmasına rağmen elde kalan şeker miktarına bakıldığında piyasada denetimlerin eksik olduğu görülmektedir. Piyasanın şeker talebini alternatif şekerle sağladığı oldukça açıktır. Şeker piyasasında kontrolsüz ithalat ve nişasta bazlı şeker (NBS) üretiminin stoklar üzerindeki etkileri hakkında Bakanlığınızın herhangi bir incelemesi bulunmakta mıdır?
- 6) NBS kotası yüzde 10’dan yüzde 2.5’e düşürülmesine rağmen, Bakanlığınızın denetim eksikliği ve yüksek üretici maliyetleri nedeniyle piyasada NBS kullanım oranının elde kalan şeker stoğuna bakıldığında en iyimser ihtimalle yüzde 20’ler düzeyinde olduğu aşıkardır. Toplum sağlığını korumak ve kotalara uyulmasına adına bu konuda Bakanlığınızın denetim eksikliklerini gidermek için yapılan çalışmalar nelerdir? Herhangi bir çalışma bulunmuyorsa bu duruma seyirci kalınmasının sebebi nelerdir?
- 7) Şeker Kurulu’nun 2018 yılında kapatılmasının ardından şeker piyasasının denetimsiz hale gelmesinin sonuçları nelerdir? Şeker piyasasının düzenlenmesi ve denetimi konusunda hangi adımlar atılmaktadır?
- 8) Şeker Kurulu’nun kapatılmasının ardından yaşanan sorunları önlemek için hangi düzenleyici ve denetleyici mekanizmalar devreye sokulmuştur?
- 9) Şeker stoklarının yüksek olması nedeniyle fabrikaların stoktaki şekerini düşük fiyatlarla satma zorunluluğu ortaya çıkmaktadır. Bu durumun önlenmesi amacıyla atılmış olan adımlar ve stratejiler nelerdir?